

ویرایش دوم (۱۴۰۵)

راهنمای آموزش استانداردهای حسابداری

oias.ir

سرشناسه :	قاسمی، محسن، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور :	راهنمای آموزش استانداردهای حسابداری، محسن قاسمی.
مشخصات نشر :	تهران: متخصصان، ۱۴۰۴.
مشخصات ظاهری :	۷۱ص. : جدول؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک :	۹۷۸-۶۲۲-۴۴۹-۴۵۷-۳
وضعیت فهرست‌نویسی :	فیا
یادداشت :	کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع :	حسابداری -- استانداردها
موضوع :	Accounting -- Standards
موضوع :	گزارشهای حسابرسی -- استانداردها
موضوع :	Auditors' reports -- Standards
رده‌بندی کنگره :	HF۵۶۲۶
رده‌بندی دیویی :	۶۵۷/۰۲۱۸
شماره کتابشناسی ملی :	۱۰۱۴۷۱۸۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی :	فیا

طراحی جلد، صفحه‌آرایی، و ویراستاری این اثر توسط آکادمی آموزشی انجام شده است

توزیع و فروش از طریق فروشگاه آنلاین آکادمی آموزشی به نشانی: oias.ir/how

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۴۹-۴۵۷-۳

نوبت چاپ: دوم، تابستان ۱۴۰۵

قیمت: ۵۰۰,۰۰۰ تومان

www.motekhassasan.com

دفتر مرکزی: تهران، خیابان دماوند، میدان امام حسین، نبش کوچه طباطبایی،
پلاک ۲، ساختمان نگین، طبقه دوم، واحد ۶ تلفن: ۰۲۱-۹۱۰۹۱۱۲۸

راهنمای آموزش استانداردهای حسابداری

ویرایش دوم (سال ۱۴۰۵)

محسن قاسمی

فهرست

صفحه	
۷	هدف کتاب
۸	مخاطبان هدف
۹	چرا باید استانداردهای حسابداری را آموزش ببینیم؟
۱۷	چرا این همه استاندارد حسابداری داریم؟
۲۳	استانداردهای حسابداری لازم الاجرا در ایران
۲۷	اولویت بندی آموزشی
۲۷	شروع با مفاهیم نظری گزارشگری مالی
۲۹	سطح بندی استانداردها برای آموزش
۳۲	گروه بندی موضوعی استانداردهای پر کاربرد
۳۲	حداقل دانش مورد نیاز هر حسابدار
۳۳	دارایی؛ مهمترین و پیچیده ترین عنصر صورتهای مالی
۳۴	شناخت و اندازه گیری درآمد عملیاتی
۳۵	سایر استانداردهای پر کاربرد
۳۵	استانداردهای سرمایه گذاریها
۳۶	استانداردی که نداریم؛ ولی باید آموزش ببینیم!
۳۸	استانداردهای خاصی که میتوانند پر کاربرد باشند!
۴۱	انتخاب منبع آموزشی مناسب
۴۲	متن استانداردها
۴۳	کتابهای آموزشی
۴۶	دوره های آموزشی حضوری
۵۰	دوره های آموزشی آنلاین
۵۳	دوره های آموزشی آفلاین (ویدئویی)
۶۱	پیوستها
۶۱	پیوست یک: پیشینه استاندارد گذاری حسابداری در ایران
۶۵	پیوست دو: مغایرتهای عمده بین استانداردهای حسابداری لازم الاجرا در ایران و استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی (IFRS)
۷۱	پیوست سه: استانداردهای حسابداری مرتبط با داراییها

حقوق مؤلف

حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به آکادمی آموزشی محسن قاسمی است؛ و با توجه به ثبت آن نزد مرکز توسعه فرهنگ و هنر در فضای مجازی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اخذ پروانه نشر دیجیتال برخط از آن مرجع قانونی، همه آثار و تولیدات آکادمی، از جمله این کتاب، تحت حمایت **قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان** قرار دارد. از این رو، هرگونه کپی یا برداشت از این اثر، بدون اخذ اجازه کتبی از آکادمی آموزشی محسن قاسمی تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

هدف کتاب

برای بیشتر حسابداران، آموزش استانداردهای حسابداری سخت‌ترین کار دنیاست! به همین دلیل، تا می‌توانند آنرا به تعویق بیندازند؛ به امید اینکه روزی بتوانند بر ترس خود غلبه کنند و این بزرگترین قورباغه حسابداری را قورت بدهند!

هدف اصلی من از نوشتن این کتاب کمک کردن به این حسابداران است؛ تا سراسرترین^۱ راه آموزش استانداردهای حسابداری را به آنان نشان دهم.

۱ - آموزش استانداردهای حسابداری کار دشواری است؛ که اگر با آزمون و خطا و بدون راهنمایی درست انجام شود، به مراتب دشوارتر هم می‌شود. به همین دلیل، موثرترین روش راهنمایی علاقه‌مندان آموزش استانداردهای حسابداری اینست که سراسرترین راه آموزش به آنان نشان داده شود.

مخاطبان هدف

- **حسابداران شاغل در موسسات حسابداری، اعم از**
ارائه‌کنندگان خدمات اطمینان‌بخشی (حسابرسی مستقل)،
اجرایی و مشاوره‌ای؛
- **حسابداران شاغل در واحدهای تجاری، اعم از شرکتهای،**
موسسات، سازمانها، ... و دیگر اشخاص ملزم به رعایت
استانداردهای حسابداری؛
- **اعضای هیئت مدیره و کمیته حسابرسی واحدهای تجاری،**
اعم از شرکتهای، موسسات، سازمانها، ... و دیگر اشخاص
ملزم به رعایت استانداردهای حسابداری؛
- **جویندگان کار حسابداری، شامل، دانش‌آموختگان**
رشته‌های دانشگاهی حسابداری، مدیریت، اقتصاد، و
دیگر رشته‌های مرتبط؛
- **دانشگاهیان، شامل، دانشجویان رشته‌های دانشگاهی**
حسابداری و مرتبط، و مدرسان دروس تخصصی
حسابداری در دانشگاهها و سایر مراکز آموزشی؛ و
- **متقاضیان عضویت در انجمن‌های حرفه‌ای داخلی و بین‌المللی،**
از جمله، جامعه حسابداران رسمی ایران، جامعه مشاوران
رسمی مالیاتی ایران، انجمن حسابداران خبره ایران
(عضویت خبره)، ACCA، و CPA کشورهای مختلف.

چرا باید استانداردهای حسابداری

را آموزش ببینیم؟

چون ما حسابداریم؛ به همین سادگی! یعنی دانشی است که به ما هویت **حسابدار** بودن میدهد.

همانطور که «کالبدشناسی» یا آناتومی بدن انسان، بدیهی‌ترین دانش موردنیاز هر پزشک است؛ یا آموزش «قوانین»، دانش موردنیاز هر حقوق‌دان (قاضی، وکیل، ...) است؛ آموزش «استانداردهای حسابداری» هم اصلیت‌ترین، مهمترین و ضروری‌ترین آموزش موردنیاز هر حسابدار است.

به همین دلیل در کیت نامرئی حسابداران اولین ابزاری که گذاشته میشود «استانداردهای حسابداری» است؛ و همه حسابداران کمابیش بلدند چطور با این ابزار کار کنند.

اینجا شاید بعضی افراد بگویند: «پس چرا خیلی از حسابداران، استانداردهای حسابداری را آموزش نمی‌بینند؛ و آب هم از آب تکان نمی‌خورند؟! یعنی به‌راحتی از عهده انجام کارهای حسابداری واحدهای تجاری مختلف بر می‌آیند!»

بیاید ببینیم این ادعا چقدر درست است:

اگر افرادی که به اشتباه **حسابدار** نامیده میشوند را کنار بگذاریم (مثلاً، صندوقداران)؛ از بین حسابداران دانش آموخته حسابداری و رشته‌های مرتبط (اقتصاد و مدیریت)، و حتی آنانکه بطور تجربی حسابداری را فرا گرفته‌اند، با چه تعداد افراد برخورد داشته‌اید که پاسخ بیشتر این پرسشها را نمیدانستند (نمیگویم پاسخ همه این پرسشها را میدانستند):

- ۱) صورتهای مالی را نام ببرید؟
- ۲) درآمد فروش کالا در چه مقطعی شناسایی میشود؛ هنگام فروش؟ یا هنگام دریافت مبلغ فروش؟
- ۳) پولی که برای خرید ساختمان شرکت پرداخته‌ایم را به عنوان هزینه ثبت میکنیم، یا دارایی؟
- ۴) پولی که برای خرید مواد اولیه (در شرکتهای تولیدی) پرداخته‌ایم را در چه حسابی ثبت میکنیم؟
- ۵) دستمزدی که به کارگران خط تولید پرداخته‌ایم را در چه حسابی ثبت میکنیم؟
- ۶) اگر در ابتدای اسفندماه، ساختمان کارخانه را به مدت یکسال بیمه آتش‌سوزی کرده باشیم؛ حق بیمه‌ای که پرداخته‌ایم را در چه حسابی ثبت میکنیم؟
- ۷) آیا بهای تمام‌شده زمین کارخانه را باید در طول دوره استفاده از آن مستهلک کنیم؟

من فکر میکنم، بیشتر حسابداران حداقل چهار مورد از هفت پرسش بالا را درست پاسخ میدهند. اصلاً تصور حسابداری که نداند پولی که برای خرید ساختمان شرکت پرداخته‌ایم، باید در حساب داراییهای ثابت مشهود ثبت شود، و در طول عمر مفید آن مستهلک شود؛ تقریباً برایم غیرممکن است. چون اغلب حسابداران، حتی اگر دوره‌های آموزشی استانداردهای حسابداری را نگذرانده باشند، یا بطور خودآموز اقدام به آموزش استانداردهای حسابداری نکرده باشند؛ باز هم دستکم بخشهایی از الزامات استانداردهای حسابداری را، یا در دانشگاه یا حین انجام کار، آموزش دیده‌اند و در عمل بکار می‌برند. تفاوت فقط در دامنه استانداردهاییست که آموزش دیده‌اند؛ و اینکه آیا دانش آنان همچنان به‌روز است، یا نه.

مثلاً ممکن است تعداد زیادی از حسابداران، در پاسخ پرسش اول، **ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت گردش وجوه نقد** را به‌عنوان صورتهای مالی نام ببرند. یعنی اطلاع نداشته باشند که از ابتدای ۱۳۹۸ (پس از تجدیدنظر استاندارد حسابداری ۱) عنوان **ترازنامه** به **صورت وضعیت مالی**، و عنوان **صورت گردش وجوه نقد** به **صورت جریانهای نقدی** تغییر پیدا کرده است؛ و ندانند که علاوه بر این سه صورت، **صورت سود و زیان جامع، صورت تغییرات در حقوق مالکانه، یادداشت‌های توضیحی و اطلاعات مقایسه‌ای دوره قبل**

هم از اجزای مجموعه کامل صورتهای مالی هستند. ولی بسیار بعید است که یک حسابدار دانش آموخته حسابداری اصلاً نداند «صورتهای مالی» چیست؛ و تا به حال، عناوین «ترازنامه» و «صورت سود و زیان» به گوشش نخورده باشد. تقریباً محال است!

پس اینطور میتوانیم نتیجه‌گیری کنیم که همه ما حسابداران، یا حین تحصیل در دانشگاه، یا حین انجام کار، یا با گذراندن دوره‌های آموزشی استانداردهای حسابداری، یا به‌طور خودآموز (با استفاده از منابع آموزشی مختلف)، در زمانهای مختلف، تمام یا بخشهایی از استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در آن زمان را آموزش دیده‌ایم. ولی چون همیشه ملزم به رعایت آخرین (جدیدترین) ویرایش استانداردهای حسابداری هستیم؛ نیاز داریم آموزش خود را به‌طور مستمر تکمیل و به‌روزرسانی کنیم. علاوه‌براین، اگر دانش ما درباره استانداردهای حسابداری کامل و به‌روز نباشد؛ در رویارویی با موضوعات جدید نیز، یا دچار سردرگمی میشویم و نمیدانم چطور باید آنها را شناسایی، اندازه‌گیری، ارائه و افشا کنیم. یا اگر به دانش ناقص و قدیمی خود اکتفا کنیم و همان را مبنای انجام حسابداری آن موضوع جدید قرار دهیم؛ به احتمال بسیار زیاد دچار اشتباه خواهیم شد.

به عنوان مثال، فرض کنید شما یک حسابدار باتجربه با حدود بیست و پنج سال سابقه کار (در چندین شرکت تولیدی بزرگ) هستید. الان هم به عنوان عضو موظف هیات مدیره و معاون مالی و اداری در یک شرکت بزرگ تولیدکننده محصولات پتروشیمی (پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران) مشغول به کارید.

صبح امروز، برادرزاده تان که حسابدار جوانیست و به تازگی در شرکت مرغداری تازه تاسیس پدر نامزدش مشغول بکار شده است، در واتساپ پیام زیر را برایتان فرستاده است:

سلام عمه جان. صبح بخیر. امیدوارم حالتون خوب باشه. ببخشید اینجا پیام دادم. چون میدونم سرتون شلوغه، تلفنی مزاحم نشدم. فقط میخواممم بپرسم در مرغداریها تخم مرغ رو به چه مبلغی باید در موجودیها ثبت کنیم؟ یعنی بهای تمام شده اش رو چه جوری باید اندازه گیری کنیم؟

شما هر چقدر هم که در کار خودتان خبره و باتجربه باشید؛ اگر **استاندارد حسابداری ۲۶ فعالیتهای کشاورزی** را آموزش ندیده باشید، هر پاسخی که به برادرزاده تان بدهید به احتمال زیاد اشتباه است. مگر آنکه بطور تصادفی، درست از آب در بیاید!

یا مثلاً، فرض کنید شما یک حسابدار رسمی غیرشاغل هستید، که پس از حدود سی سال انجام کارهای متنوع حسابرسی در موسسات حسابرسی مختلف، از سال ۱۳۹۶ به بعد، به عنوان مشاور مالیاتی مشغول به کارید؛ و طی چند سال گذشته فرصت نکرده‌اید تغییرات اخیر استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران را آموزش ببینید. امروز در شرکتی که جلسه ماهانه مشاور مالیاتی دارید؛ مدیر مالی شرکت به عنوان راهنمایی از شما می‌پرسد، قطعه زمینی که شرکت قصد دارد با هدف سرمایه‌گذاری خریداری کند را در چه حسابی باید ثبت کند؟ سرمایه‌گذاریها؟ یا داراییهای ثابت مشهود؟

باز هم شما هر چقدر در کار خودتان خبره و باتجربه باشید؛ اگر دانش خود را در زمینه استانداردهای حسابداری (به‌ویژه پس از تغییرات سالهای اخیر) به‌روز نکرده باشید، پاسخی که به این پرسش می‌دهید به احتمال بسیار زیاد اشتباه است. مگر اینکه جایی بطور اتفاقی درباره **سرمایه‌گذاری در املاک** (موضوع استاندارد بین‌المللی حسابداری ۴۰) خوانده باشید! که آنهم به‌نوعی به‌روزرسانی دانشتان درباره استانداردهای حسابداری محسوب می‌شود!

پس به عنوان جمع‌بندی این بحث، و در پاسخ به این پرسش کلیدی که چرا باید استانداردهای حسابداری را آموزش ببینیم؟ بطور خلاصه میتوان گفت:

- همه ما حسابداران به روشهای گوناگون، در زمانهای مختلف، مقادیر متفاوتی از الزامات استانداردهای حسابداری را آموزش دیده‌ایم؛ ولی
- برای آنکه بتوانیم به‌درستی از عهده انجام حسابداری موضوعات مختلف برآییم؛ نیاز داریم دانش خود در زمینه استانداردهای حسابداری را بطور مستمر به‌روز کنیم.

چرا این همه استاندارد حسابداری داریم؟

یا هدف و کارکرد استانداردهای حسابداری

شاید خیلی وقتها از خودتان پرسیده باشید: «*اصلا اینهمه استانداردهای حسابداری مختلف و بعضا متفاوت به چه دردی میخورد؟ و چرا رویه‌های شناسایی، اندازه‌گیری، ارائه و افشای موضوعات مختلف یکسان نیست؟*» مثلا اگر رویه‌های حسابداری همه داراییها یکسان بود، بیشتر از نیمی از استانداردهای حسابداری (که اتفاقا بعضی از آنها جزو پیچیده‌ترین استانداردهای حسابداری هستند) دیگر موضوعیت نداشت (پیوست سه را ببینید).

ماهیت، کارکرد، یا شرایط متفاوت

پاسخ پرسش بالا در **ماهیت متفاوت، کارکرد متفاوت** و گاهی هم **شرایط متفاوت** حاکم بر «عناصر مختلف صورتهای مالی» (داراییها، بدهیها، حقوق مالکانه، درآمدها و هزینه‌ها)، و «اقلام گوناگون قابل ارائه در هر صورت مالی» (مثلا، نقد و معادلهای نقد، دریافتنیها، سرمایه‌گذاریها، پیش‌پرداختها، موجودی مواد و کالا، داراییهای ثابت مشهود، داراییهای نامشهود، و...) نهفته است. یعنی برای اینکه **ماهیت، کارکرد و شرایط** عناصر و اقلام صورتهای مالی را، همانگونه که هستند، به اطلاع

استفاده‌کنندگان صورتهای مالی برسانیم، نیاز به رویه‌های حسابداری متفاوت برای شناسایی، اندازه‌گیری، ارائه و افشای آنها داریم؛ و از همینجا نیاز به استانداردهای حسابداری متعدد، متنوع و بعضا متفاوت بوجود می‌آید.

مثلا، اینکه چرا «بدهی‌های مالی» باید در پایان هر دوره گزارشگری تجدیداندازه‌گیری شود، ولی «ابزارهای مالکانه» فقط در زمان شناخت اولیه اندازه‌گیری میشود؛ به دلیل **ماهیت متفاوت** بدهی‌ها و حقوق مالکانه است.

یا، اینکه چرا بعضی وقتها گواهی سپرده بانکی را به عنوان «معادل نقد» شناسایی میکنیم و جریانهای نقدی خرید و فروش آنرا در طبقه فعالیتهای سرمایه‌گذاری صورت جریانهای نقدی ارائه نمیکنیم؛ ولی گاهی همین گواهی سپرده بانکی را به عنوان «سرمایه‌گذاری» شناسایی میکنیم و جریانهای نقدی خرید و فروش آنرا هم در طبقه فعالیتهای سرمایه‌گذاری صورت جریانهای نقدی ارائه میکنیم؛ به دلیل **کارکردهای متفاوت** این دارایی است.

یا، اینکه چرا در اغلب موارد، سپرده‌های بانکی دیداری را به عنوان «نقد» شناسایی، و در طبقه داراییهای جاری صورت وضعیت مالی طبقه‌بندی میکنیم؛ ولی اگر دسترسی به همین سپرده دیداری محدود شود، بطوریکه انتظار نداشته

باشیم ظرف یکسال از تاریخ صورت وضعیت مالی قابل دسترس باشد، ملزم میشویم آنرا در «سایر داراییهای غیرجاری» طبقه‌بندی و ارائه کنیم؛ به دلیل **شرایط متفاوت** حاکم بر این دارایی است.

نمیخواهم وارد مباحث نظری شوم. ولی مطمئن باشید، نهادهای استانداردگذار حسابداری در طول دهه‌های گذشته، از راههای مختلف، به این جمع‌بندی رسیده‌اند؛ برای اینکه اطلاعات مالی ارائه‌شده در صورتهای مالی بتواند برای طیف گسترده‌ای از استفاده‌کنندگان صورتهای مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی‌شان مفید باشد، ضرورت دارد رویه‌های حسابداری این اطلاعات مالی، بسته به **ماهیت، کارکرد، و شرایط** متفاوت آنها، متفاوت باشد. یعنی برای ارائه اطلاعات مالی مفید، نمیتوان از رویه‌های حسابداری یکسان برای ماهیتهای کارکردها و شرایط متفاوت استفاده کرد. زیرا ارائه اطلاعات مالی اگر تا به این اندازه **ساده‌سازی** شود؛ بیشتر از آنکه در تصمیم‌گیریها مفید باشد، گمراه‌کننده خواهد شد.

مثلا، وقتی گواهی سپرده بانکی را با هدف ایفای تعهدات نقدی کوتاه‌مدت، و نه با هدف سرمایه‌گذاری یا سایر اهداف، نگهداری میکنیم؛ نباید آنرا به‌عنوان «سرمایه‌گذاری» شناسایی، اندازه‌گیری، ارائه و افشا کنیم. در چنین مواردی چون **کارکرد**

این گواهی سپرده بانکی در واحد تجاری ما بسیار مشابه «نقد» است؛ طبق الزامات استاندارد حسابداری ۲، آنرا باید در صورت وضعیت مالی واحد تجاریمان به عنوان «معادل نقد» شناسایی، اندازه گیری، ارائه و افشا کنیم. در صورت جریانهای نقدی هم نباید جریانهای نقدی خرید و فروش آنرا در طبقه فعالیتهای سرمایه گذاری ارائه کنیم. چون این قلم در واحد تجاری ما، در پایان دوره گزارشگری، کارکردی بسیار شبیه به «نقد» دارد، نه «سرمایه گذاریها»؛ و استفاده کنندگان صورتهای مالی باید این اطلاعات مالی را بدانند (البته به شرط اینکه **بااهمیت**^۱ باشد).

یا، اگر در پایان دوره گزارشگری، دسترسی واحد تجاری ما به یکی از سپرده های بانکی دیداریمان محدود شده باشد؛ بطوریکه انتظار نداشته باشیم ظرف یکسال از تاریخ صورت وضعیت مالی قابل دسترس باشد (به شرط اینکه **بااهمیت** باشد)، باید این قلم را از حساب «نقد» و طبقه داراییهای جاری خارج کنیم، و در «سایر داراییها» در طبقه داراییهای غیرجاری ارائه کنیم. چون این دارایی برای مبادله یا برای تسویه بدهیها،

۱ - طبق استاندارد حسابداری ۱ **ارائه صورتهای مالی**، عدم ارائه یا ارائه نادرست اقلام در صورتی **بااهمیت** است که بتواند به تنهایی یا در مجموع، بر تصمیمات اقتصادی استفاده کنندگان که بر اساس صورتهای مالی اتخاذ می شود، تأثیر بگذارد. **اهمیت**، به اندازه و ماهیت عدم ارائه یا ارائه نادرست بستگی دارد؛ که با توجه به شرایط محیطی در مورد آن قضاوت میشود. اندازه یا ماهیت یک قلم، یا ترکیب هر دو، میتواند عامل تعیین کننده باشد.

برای حداقل دوازده ماه پس از دوره گزارشگری، با محدودیت مواجه است؛ و استفاده‌کنندگان صورتهای مالی باید این اطلاعات مالی را بدانند. مثلاً، در تحلیلهای سرمایه در گردش و نسبتهای مالی (جاری، آتی، نقد) نباید مانده این حساب جزو نقد و حتی داراییهای جاری واحد تجاری منظور شود. چون این دارایی برای مبادله یا برای تسویه بدهیها، برای حداقل دوازده ماه پس از دوره گزارشگری، با محدودیت مواجه است.

نیاز به مقایسه

یکی دیگر از مهمترین دلایل نیاز به استانداردهای حسابداری اینست که ماهیت تصمیمات اقتصادی طیف گسترده‌ای از استفاده‌کنندگان صورتهای مالی به‌گونه‌ای است که نیازمند **مقایسه** اطلاعات مالی ارائه شده در صورتهای مالی است. مثلاً، تحلیلگران بنیادی در بازارهای مالی، برای اینکه بتوانند وضعیت مالی، عملکرد مالی، و انعطاف‌پذیری مالی واحدهای تجاری را تحلیل کنند؛ اغلب به مقایسه اطلاعات مالی دوره‌های مالی مختلف یک واحد تجاری، و همین‌طور، مقایسه اطلاعات مالی واحدهای تجاری مختلف و میانگینهای صنعت می‌پردازند. اینجاست که اهمیت کلیدی استانداردهای حسابداری آشکار میشود. چون مقایسه اطلاعات مالی دوره‌های مالی مختلف یک واحد تجاری، و همین‌طور، مقایسه اطلاعات مالی

واحدهای تجاری مختلف با یکدیگر، در صورتی مفید است که در تهیه این اطلاعات مالی از استانداردهای حسابداری یکسانی استفاده شده باشد.

پس بر مبنای مباحث بالا میتوان چنین نتیجه گیری کرد که دو کارکرد اصلی استانداردهای حسابداری عبارتند از:

یک) گزارش درست «ماهیت»، «کارکرد» و «شرایط متفاوت» عناصر و اقلام صورتهای مالی واحدهای تجاری؛ و

دو) استاندارد کردن حسابداری و گزارشگری مالی واحدهای تجاری مختلف؛ به منظور امکانپذیر شدن «مقایسه» وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف پذیری مالی یک واحد تجاری نسبت به گذشته خود، و نسبت به واحدهای تجاری دیگر.

به زبان ساده، دو کارکرد اصلی استانداردهای حسابداری، ارائه اطلاعات مالی **درست و قابل مقایسه** در صورتهای مالی واحدهای تجاری است.

استانداردهای حسابداری لازم الاجرا در ایران (سال ۱۴۰۵)

شماره	عنوان	معادل
۱	ارائه صورتهای مالی	IAS1
۲	صورت جریانهای نقدی	IAS7
۴	ذخایر، بدهیهای احتمالی و داراییهای احتمالی	IAS37
۵	رویدادهای بعد از تاریخ گزارشگری	IAS10
۸	حسابداری موجودی مواد و کالا	IAS2
۱۰	حسابداری کمکهای بلاعوض دولت	IAS20
۱۱	داراییهای ثابت مشهود	IAS16
۱۲	افشای اطلاعات اشخاص وابسته	IAS24
۱۳	حسابداری مخارج تامین مالی	IAS23
۱۵	حسابداری سرمایه‌گذاریها (تجدید نظر شده ۱۴۰۴)	ندارد
۱۶	آثار تغییر در نرخ ارز	IAS21
۱۷	داراییهای نامشهود	IAS38
۱۸	صورتهای مالی جداگانه	IAS27
۲۰	سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتهای خاص	IAS28
۲۲	گزارشگری مالی میان‌دوره‌ای	IAS34
۲۴	گزارشگری مالی واحدهای تجاری در مرحله قبل از بهره‌برداری	ندارد
۲۵	گزارشگری بر حسب قسمتهای مختلف	IAS14
۲۶	فعالیت‌های کشاورزی	IAS41
۲۷	طرح‌های مزایای بازنشستگی	IAS26
۲۸	فعالیت‌های بیمه عمومی	ندارد
۳۰	سود هر سهم	IAS33
۳۱	داراییهای غیرجاری نگهداری‌شده برای فروش و عملیات متوقف‌شده	IFRS5
۳۲	کاهش ارزش داراییها	IAS36
۳۳	مزایای بازنشستگی کارکنان	IAS19
۳۴	رویه‌های حسابداری، تغییر در برآوردهای حسابداری و اشتباهات	IAS8
۳۵	مالیات بر درآمد	IAS12
۳۶	ابزارهای مالی - ارائه	IAS32
۳۷	ابزارهای مالی - افشا	IFRS7
۳۸	ترکیب‌های تجاری	IFRS3
۳۹	صورتهای مالی تلفیقی	IFRS10
۴۰	مشارکتهای	IFRS11
۴۱	افشای منافع در واحدهای تجاری دیگر	IFRS12
۴۲	اندازه‌گیری ارزش منصفانه	IFRS13
۴۳	درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان	IFRS15
۴۴	اجاره‌ها	IFRS16

هم‌اینک، بر مبنای آخرین اصلاحات و تغییرات انجام‌شده تا سال ۱۴۰۵، **استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران** (درباره صورتهای مالی که دوره مالی آنها از ۱۴۰۵/۱/۱ و پس از آن آغاز میشود) ۳۵ استاندارد یادشده در صفحه قبل است (برای اطلاعات بیشتر به این صفحه مراجعه کنید: oias.ir/as).

اولین نکته درباره این استانداردها اینست که خوشبختانه ما مجموعه‌ای با عنوان و ماهیت **استانداردهای حسابداری ایران** نداریم. یعنی سازمان حسابرسی (تابعه وزارت امور اقتصادی و دارایی)، که مأموریت استانداردگذاری حسابداری در ایران را بر عهده دارد، طی نزدیک به سی سال گذشته به میزان ناچیزی اقدام به استانداردگذاری برای حسابداری در ایران کرده است؛ و بخش بزرگی از استانداردهای حسابداری که در ایران لازم‌الاجرا کرده است، ترجمه **استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IAS)** و **استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)** است (برای اطلاعات بیشتر درباره پیشینه استانداردگذاری حسابداری در ایران پیوست یک را ببینید).

البته در نخستین مجموعه **استانداردهای حسابداری (۱۳۸۰)**، بخش بزرگتری از استانداردها (نسبت به امروز) حاصل فرایند موسوم به «بومی‌سازی استانداردهای بین‌المللی» بود؛ که پیامد منفی آن، مغایرتهای پرشماری بود که بین این مجموعه و

استانداردهای بین‌المللی ایجاد شد؛ و هم‌اکنون نیز برخی از آنها پابرجاست. به همین دلیل، تا مدتها ایران از سوی بنیاد IFRS در زمره قلمروهای همگرا با IFRS به رسمیت شناخته نمیشد^۱.

البته در نتیجه اصلاحات گسترده‌ایکه (از سال ۱۳۹۸ به بعد) در استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران انجام شد؛ بخش قابل‌توجهی از این مغایرتها برطرف شده‌است. ولی این بدان معنی نیست که ویرایشهای فعلی این استانداردها کاملاً همگرا با استانداردهای بین‌المللی و بدون مغایرت با آنهاست. زیرا هم شماری از استانداردهای بین‌المللی (شامل، IAS29، IAS39 یا IAS40، IFRS2، IFRS6، IFRS8، IFRS14، IFRS17) هنوز در ایران لازم‌الاجرا نیست؛ هم برخی از استانداردهای لازم‌الاجرا در ایران فاقد متناظر بین‌المللی است؛ و هم اینکه برخی از الزامات استانداردهای

۱ - پس از حدود شانزده سال لازم‌الاجرا بودن ترجمه استانداردهای بین‌المللی حسابداری در ایران، سرانجام در روز پنج‌شنبه ۲۵ آذر ۱۳۹۵، همزمان با ۱۵ دسامبر ۲۰۱۶، در پی الزام گروهی از شرکتهای ایرانی، از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار و سازمان حسابرسی، به رعایت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) در ارائه صورتهای مالی سال ۱۳۹۵ (و پس از آن)، پروفایل ایران به عنوان مد و چهل و نهمین کشور در وبگاه بنیاد IFRS نمایه شد (اینجا: oias.ir/iran). برای اطلاعات بیشتر درباره روند همگرایی استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) فیلم مستند «IFRS در ایران» (ساخته محسن قاسمی) را ببینید (اینجا: oias.ir/ifrs-iran)

لازم‌الاجرا در ایران هنوز دارای مغایرت‌های بعضاً بااهمیتی با استانداردهای بین‌المللی متناظر خود هستند (برای اطلاع بیشتر از جزئیات این سه گروه مغایرت، پیوست دورا ببینید).

برای دیدن فیلم مستند «IFRS در ایران»
(ساخته محسن قاسمی) کد روبرو را با دوربین
عکاسی تلفن همراه خود اسکن کنید.

برای دیدن «پرو فایل ایران» در وبگاه بنیاد IFRS
کد روبرو را با دوربین عکاسی تلفن همراه خود
اسکن کنید.

اولویت‌بندی آموزشی

شروع با مفاهیم نظری گزارشگری مالی

مهم نیست هدف‌تان از آموزش استانداردهای حسابداری چیست. در هر صورت، در قدم اول، باید مفاهیم نظری گزارشگری مالی (پیوست استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران) را بطور کامل بخوانید. اگر این توصیه را جدی نگیرید؛ و دچار این باور غلط باشید که مفاهیم نظری گزارشگری مالی چیزی شبیه به تئوری‌های حسابداری است و فقط به‌درد مقاطع تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌خورد، شک نکنید که یک جایی در عمل، یا در جلسه آزمون حسابداری رسمی، یا در دانشگاه هنگام تدریس استانداردهای حسابداری وقتی با پرسشی از سوی یک دانشجوی باهوش مواجه میشوید؛ گیر می‌فتید!

البته اولین بار که مفاهیم نظری گزارشگری مالی را می‌خوانید، نیاز نیست خودتان را به زحمت بیندازید و تلاش کنید همه مباحث آنرا به ذهن بسپارید؛ یا حتی درک کنید. اصلاً به خودتان سخت نگیرید. خیلی راحت، فقط یک بار از ابتدا تا انتهای آنرا بخوانید؛ همین. ولی بعدها، هنگام آموزش هر یک از استانداردها، دوباره به مباحث مربوط به آن استاندارد در مفاهیم نظری گزارشگری مالی مراجعه کنید، و اینبار با دقت بیشتری آنها را بخوانید.

به یک نکته ظریف هم باید توجه داشته باشید. اینکه در تجدیدنظر **چارچوب مفهومی گزارشگری مالی** پیوست استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (در سال ۲۰۱۰) برخی از مفاهیم بنیادی تغییر کرده‌اند. سازمان حسابرسی نیز، در زمستان ۱۴۰۴ پیش‌نویس **چارچوب مفهومی گزارشگری مالی** پیوست استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران را برای نظرخواهی عمومی منتشر کرد، که منطبق با چارچوب مفهومی پیوست IFRS است. به همین دلیل، مؤکداً توصیه می‌کنم، کتاب **چارچوب مفهومی گزارشگری مالی؛ خلاصه کاربردی برای حسابداران^۱** (نوشته محسن قاسمی) را هم مطالعه کنید. در این کتاب، به مهمترین تجدیدنظرهای انجام‌شده در چارچوب مفهومی پیوست IFRS اشاره کرده‌ام؛ که در صورت تصویب پیش‌نویس فوق، در **چارچوب مفهومی گزارشگری مالی** پیوست استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران نیز اعمال خواهد شد.

برای خواندن کتاب «چارچوب مفهومی گزارشگری مالی؛ خلاصه کاربردی برای حسابداران» (از طریق وبگاه آکادمی آموزشی) کد روبرو را با دوربین عکاسی تلفن همراه خود اسکن کنید.

سطح‌بندی استانداردها برای آموزش

یکی از پرتکرارترین پرسشها درباره آموزش استانداردهای حسابداری اینست که: *آیا همه حسابداران باید همه استانداردهای حسابداری را آموزش ببینند؟*

پاسخ این پرسش منفی است. زیرا، با اینکه دانش بکارگیری استانداردهای حسابداری در عمل، اصلیت‌ترین دانشی است که هر حسابدار باید در پی آموزش آن باشد؛ ولی ضرورتی ندارد همه حسابداران همه استانداردهای حسابداری را آموزش ببینند. بلکه میتوانند آموزش استانداردهای حسابداری را در سه سطح زیر پیگیری کنند.

▪ **یک) سطح مقدماتی:** اولویت نخست اینست که از بین

۳۵ استاندارد حسابداری که هم‌اینک در ایران لازم‌الاجراست، ابتدا آن استانداردهایی آموزش دیده شود که در اغلب واحدهای تجاری رعایت آنها الزامیست. این گروه را میتوانیم **استانداردهای پرکاربرد** بنامیم (نمایه ۱ را ببینید).

▪ **دو) سطح میانه:** در گام بعدی، آموزش استانداردهای

حسابداری سرمایه‌گذاری در منافع واحدهای تجاری دیگر پیشنهاد میشود. این گروه از استانداردهای حسابداری

را نیز میتوانیم **استانداردهای سرمایه‌گذاریها** بنامیم (نمایه ۲ را ببینید).

▪ **سه) سطح پیشرفته:** سرانجام، در گام پایانی، اگر علاقه‌مند بودید میتوانید آموزش **استانداردهای خاص** را هم در برنامه توسعه حرفه‌ای خود قرار دهید. اینها استانداردهایی هستند که آموزش آنها برای بسیاری از حسابداران ضرورت ندارد (نمایه ۳ را ببینید). البته درباره این استانداردها باید توجه داشت که اگر موضوع فعالیت واحد تجاری شما در دامنه کاربرد هر یک از این استانداردهاست (مثلاً، اگر موضوع فعالیت واحد تجاری شما «کشاورزی» است)، دیگر آن استاندارد برای شما استاندارد خاص نیست. بلکه آنرا باید به عنوان یکی از استانداردهای پرکاربرد در نظر بگیرید؛ و آموزش آنرا در اولویت نخست برنامه آموزشی خود قرار دهید.

نمایه ۱ استانداردهای پرکاربرد

شماره	عنوان	معادل
۱	ارائه صورتهای مالی	IAS1
۲	صورت جریانهای نقدی	IAS7
۴	ذخایر، بدهیهای احتمالی و داراییهای احتمالی	IAS37
۵	رویدادهای بعد از تاریخ گزارشگری	IAS10
۸	حسابداری موجودی مواد و کالا	IAS2
۱۰	حسابداری کمکهای بلاعوض دولت	IAS20
۱۱	داراییهای ثابت مشهود	IAS16
۱۲	افشای اطلاعات اشخاص وابسته	IAS24
۱۳	حسابداری مخارج تأمین مالی	IAS23
۱۷	داراییهای نامشهود	IAS38
۲۲	گزارشگری مالی میان دوره‌ای	IAS34
۲۴	گزارشگری مالی واحدهای تجاری در مرحله قبل از بهره‌برداری	ندارد
۳۰	سود هر سهم	IAS33
۳۱	داراییهای غیر جاری نگهداری شده برای فروش و عملیات متوقف شده	IFRS5
۳۲	کاهش ارزش داراییها	IAS36
۳۴	رویه‌های حسابداری، تغییر در برآوردهای حسابداری و اشتباهات	IAS8
۳۵	مالیات بر درآمد	IAS12
۳۶	ابزارهای مالی - ارائه	IAS32
۳۷	ابزارهای مالی - افشا	IFRS7
۴۲	اندازه‌گیری ارزش منصفانه	IFRS13
۴۳	درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان	IFRS15
۴۴	اجاره‌ها	IFRS16

نمایه ۲ استانداردهای سرمایه‌گذاریها

شماره	عنوان	معادل
۱۵	حسابداری سرمایه‌گذاریها (تجدید نظر شده ۱۴۰۴)	ندارد
۱۸	صورتهای مالی جداگانه	IAS27
۲۰	سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتهای خاص	IAS28
۳۸	ترکیبهای تجاری	IFRS3
۳۹	صورتهای مالی تلفیقی	IFRS10
۴۰	مشارکتهای	IFRS11
۴۱	افشای منافع در واحدهای تجاری دیگر	IFRS12
نداریم	سرمایه‌گذاری در املاک *	IAS40

* در صفحات بعدی توضیح داده‌ام که چرا ناچاریم این استاندارد را نیز آموزش ببینیم (علیرغم اینکه هنوز در ایران لازم‌الاجرا نشده است).

نمایه ۳ استانداردهای خاص

شماره	عنوان	معادل
۱۶	آثار تغییر در نرخ ارز	IAS21
۲۵	گزارشگری بر حسب قسمتهای مختلف	IAS14
۲۶	فعالیتهای کشاورزی	IAS41
۲۷	طرحهای مزایای بازنشستگی	IAS26
۲۸	فعالیتهای بیمه عمومی	ندارد
۳۳	مزایای بازنشستگی کارکنان	IAS19

گروهبندی موضوعی استانداردهای پرکاربرد

برای آموزش استانداردهای پرکاربرد نیز اولویتبندی آموزشی پیشنهادیم به ترتیب موضوعی زیر است:

- **ارائه صورتهای مالی** (استانداردهای ۱، ۲، ۵، ۱۲ و ۳۴)
- **حسابداری داراییها** (۸، ۱۱، ۱۳، ۱۷، ۳۱، ۳۲ و ۴۴)
- **شناخت و اندازهگیری درآمد عملیاتی** (۴۳)
- **سایر پرکاربردها** (۴، ۱۰، ۲۲، ۲۴، ۳۰، ۳۵، ۳۶، ۳۷ و ۴۲)

حداقل دانش موردنیاز هر حسابدار

خوبی گروهبندی بالا اینست که در گام نخست، ضروریترین، بدیهیترین و کاربردیترین دانش موردنیاز هر حسابدار، یعنی نحوه «ارائه صورتهای مالی» آموخته میشود. به این ترتیب، حتی اگر به هر دلیل، نخواهید یا نتوانید آموزش استانداردهای حسابداری را تکمیل کنید؛ دستکم موارد زیر را آموخته‌اید:

- اجزای مجموعه کامل صورتهای مالی،
- حداقل اقلام قابل ارائه در هر یک از صورتهای مالی، و
- نحوه ارائه هر یک از صورتهای مالی.

علاوه بر این، با آموزش استاندارد حسابداری ۳۴، با مباحث بسیار بااهمیت معیارهای انتخاب و تغییر **رویه‌های حسابداری**، نحوه انجام و تغییر **برآوردهای حسابداری** و نحوه حسابداری و گزارشگری مالی **اصلاح اشتباهات** دوره‌های قبل آشنا می‌شوید. مباحثی که جزو کاربردی‌ترین الزامات استانداردهای حسابداری در عمل است؛ و همانند تهیه مجموعه کامل صورتهای مالی جزو حداقل دانش موردنیاز هر حسابدار به شمار می‌آید.

دارایی؛ مهمترین و پیچیده‌ترین عنصر صورتهای مالی

اگر از هر حسابدار بپرسید که: *از بین عناصر پنجگانه صورتهای مالی (داراییها، بدهیها، حقوق مالکانه، درآمدها و هزینه‌ها) مهمترین و پیچیده‌ترین عنصر کدامست؟* احتمالاً با پاسخهای متفاوتی مواجه می‌شوید. ولی نظر استانداردهای حسابداری با قاطعیت اینست که **دارایی** مهمترین و پیچیده‌ترین عنصر صورتهای مالی است. زیرا موضوع حدود دوسوم از استانداردهای حسابداری، مستقیم یا غیرمستقیم، درباره شناسایی، اندازه‌گیری، ارائه و افشای انواع مختلف داراییهاست (**پیوست سه** را ببینید). علاوه بر این، پیچیده‌ترین و مفصلترین الزامات استانداردهای حسابداری درباره **سرمایه‌گذار** است که یکی از انواع دارایی‌هاست. به همین دلیل، پیشنهاد می‌کنم، پس از آموزش استانداردهای حسابداری «ارائه صورتهای مالی»،

استانداردهای حسابداری داراییها - بهجز سرمایه‌گذاریها- را آموزش ببینید (۸، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۷، ۳۱، ۳۲ و ۴۴). به این ترتیب، تقریباً کار را شکسته‌اید! و کافیست دو قدم دیگر بردارید تا آموزش «استانداردهای حسابداری پرکاربرد» را تکمیل کنید.

شناخت و اندازه‌گیری درآمد عملیاتی

برای شناخت و اندازه‌گیری درآمد عملیاتی در صورتهای مالی که دوره مالی آنها پیش از یکم فروردین ۱۴۰۴ شروع میشد، **استاندارد حسابداری ۳ درآمد عملیاتی** لازم‌الاجرا بود. و اگر درآمد واحد تجاری از محل پیمانهای بلندمدت یا ساخت املک بود، الزامات استانداردهای حسابداری ۹ و ۲۹ هم باید رعایت میشد (مثلاً، در شرکتهای پیمانکاری ساختمانی).

ولی برای شناخت و اندازه‌گیری درآمد عملیاتی در صورتهای مالی که دوره مالی آنها پس از یکم فروردین ۱۴۰۴ شروع میشود، **استاندارد حسابداری ۴۳ درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان** لازم‌الاجراست. استانداردی که به جز چند استثناء در انواع مختلف واحدهای تجاری فعال در صنایع گوناگون کاربرد دارد. به همین دلیل، از جمله پرکاربردترین استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران و جهان است؛ و هر حسابدار

در سرتاسر جهان باید نحوه بکارگیری الزامات آنرا در عمل آموزش ببینید.^۱

سایر استانداردهای پرکاربرد

سرانجام در قدم پایانی، کفایت سایر استانداردهای پرکاربرد (۴، ۱۰، ۲۲، ۲۴، ۳۰، ۳۵، ۳۶، ۳۷ و ۴۲) را آموزش ببینید. به این ترتیب، اگر در صندوقهای بازنشستگی، هلدینگها، و شرکتهای فعال در صنایع بیمه و کشاورزی کار نمیکنید؛ معاملات ارزی و عملیات خارجی هم ندارید؛ حسابرس و مشاور مالیاتی و کارشناس رسمی دادگستری هم نیستید؛ و در آینده هم نمیخواهید این عناوین حرفه‌ای و رسمی را دریافت کنید؛ و قرار هم نیست در آینده محل کار خود را تغییر بدهید؛ آموزش این استانداردهای حسابداری برایتان کفایت.

استانداردهای سرمایه‌گذاری

درباره پیچیده‌ترین و چالش‌برانگیزترین قلم صورتهای مالی هم اگر نظر حسابداران مختلف را بپرسید؛ باز هم احتمالاً با پاسخهای متفاوتی مواجه میشوید. ولی اینجا هم نظر استانداردهای حسابداری با قاطعیت اینست که **سرمایه‌گذاری** پیچیده‌ترین و

۱ - استاندارد حسابداری ۴۳ که ترجمه **IFRS15** (حاصل پروژه مشترک **IASB** و **FASB**) است؛ حتی در امریکا نیز - که هنوز **IFRS** را نپذیرفته است - لازم‌الاجراست (تحت عنوان **Topic 606**). به همین دلیل، آنرا میتوان بین‌المللی‌ترین استاندارد حسابداری جهان نامید.

چالش برانگیزترین قلم صورتهای مالی است. چون برای هیچ کدام از اقلام صورتهای مالی به اندازه سرمایه‌گذاریها استاندارد نداریم (۱۵، ۱۸، ۲۰، ۳۸، ۳۹، ۴۰ و ۴۱). استانداردهاییکه جزو پیچیده‌ترین و پرتغییرترین استانداردهای حسابداری هستند. به همین دلیل، معمولا حسابداران تا مجبور نباشند، در درس آموزش این استانداردهای حسابداری را به جان نمی‌خورند!

ولی اگر واحد تجاری شما دارای مصادیقی از سرمایه‌گذاریها باشد (مثلا، سرمایه‌گذاری در سهام، اوراق مشارکت، صکوک، گواهی سپرده، املاک، ...)، ناچار میشوید بعضی یا همه این استانداردها را آموزش ببینید. به عنوان مثال، اگر دارای سرمایه‌گذاری در املاک، واحدهای تجاری فرعی و وابسته، و مشارکتها باشد، ناچار میشوید همه این استانداردهای حسابداری را آموزش ببینید. ولی مثلا اگر فقط واحد تجاری وابسته داشته باشید، نیازی به آموزش استانداردهای ۳۸، ۳۹ و ۴۰ ندارید.

استانداردی که نداریم؛ ولی باید آموزش ببینیم!

در حال حاضر، در بین استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران، استاندارد مربوط به **سرمایه‌گذاری در املاک** نداریم. این در حالیست که از سال ۱۳۹۸، با لازم‌الاجرا شدن ویرایش تجدیدنظرشده «استاندارد حسابداری ۱ ارائه صورتهای مالی»،

این قلم به عنوان یکی از حداقل ارقام قابل ارائه در صورت وضعیت مالی مقرر شده است (قسمت ب بند ۵۵).

در چنین مواردی، که برای یک موضوع در بین استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران «استاندارد مربوط» نداریم، به‌موجب رویه مقرر در استاندارد حسابداری ۳۴، مدیران واحد تجاری باید از قضاوت خود برای تعیین و بکارگیری رویه حسابداری آن موضوع استفاده کند. به شرط آنکه، اولاً، با بکارگیری آن رویه حسابداری، «ویژگیهای کیفی اطلاعات» حفظ شود؛ و ثانیاً، از منابع زیر (به ترتیب اهمیت) استفاده شود:

- الزامات استانداردهای حسابداری موضوعات مشابه،
- مفاهیم نظری گزارشگری مالی، و
- بیانیه‌های سایر نهادهای استانداردگذار که از مفاهیم نظری مشابهی برای استانداردگذاری استفاده می‌کنند (به شرط عدم تضاد با منابع فوق)

در بین استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران، مشابه‌ترین استاندارد به موضوع «سرمایه‌گذاری در املاک» «استاندارد حسابداری ۱۵ حسابداری سرمایه‌گذاریها» است. ولی در بند ۳ این استاندارد تصریح شده است که، «سرمایه‌گذاری در املاک» در دامنه کاربرد این استاندارد قرار ندارد. در مفاهیم نظری گزارشگری مالی هم از آنجاکه مفاهیم پایه تبیین شده است، برای تعیین و بکارگیری رویه حسابداری

«سرمایه‌گذاری در املاک» راهگشا نیست. از اینرو، برای این منظور، ناچاریم «استاندارد بین‌المللی حسابداری ۴۰ سرمایه‌گذاری در املاک» (IAS40) را مورد استفاده قرار دهیم. به همین دلیل، علیرغم آنکه رعایت این استاندارد هنوز در ایران لازم‌الاجرا نشده است. ولی در عمل، اگر با مصادیق سرمایه‌گذاری در املاک مواجه شویم، باید طبق الزامات این استاندارد عمل کنیم. پس ناچاریم این استاندارد را هم آموزش ببینیم.

استانداردهای خاصی که میتوانند پرکاربرد باشند!

استاندارد حسابداری ۱۶ آثار تغییر در نرخ ارز،
 استاندارد حسابداری ۲۵ گزارشگری بر حسب قسمتهای مختلف،
 استاندارد حسابداری ۲۶ فعالیتهای کشاورزی،
 استاندارد حسابداری ۲۷ طرحهای مزایای بازنشستگی،
 استاندارد حسابداری ۲۸ فعالیتهای بیمه عمومی، و
 استاندارد حسابداری ۳۳ مزایای بازنشستگی کارکنان

اینها استانداردهایی هستند که طیف گسترده‌ای از حسابداران شاید هیچوقت با آنها سر و کار پیدا نکنند. ولی برای بعضی از حسابداران هم ممکن است اصلی‌ترین استاندارد حسابداری موردنیازشان باشد! مثلاً، فرض کنید شما در یک شرکت تولیدی بزرگ پذیرفته‌شده در بورس کار میکنید که دهها شرکت فرعی و وابسته زیرمجموعه آن است. در اینصورت نیاز دارید بخش

بزرگی از استانداردهای حسابداری، از جمله، استانداردهای ۱۶ و ۲۵، را آموزش ببینید و در عمل بکار ببرید. ولی به احتمال زیاد، هیچوقت به آموزش استانداردهای ۲۶، ۲۷، ۲۸ و ۳۳ نیاز نخواهید داشت.

حالا فرض کنید محل کار خود را تغییر میدهید و بهعنوان حسابدار در یک شرکت بیمه مشغول بکار میشوید. در این صورت، اصلیتترین استانداردی که نیاز به آموزش آن دارید «استاندارد حسابداری ۲۸ فعالیتهای بیمه عمومی» است.

البته اگر متقاضی شرکت در آزمون انتخاب حسابدار رسمی باشید هم ناچارید همه این استانداردهای خاص را آموزش ببینید. مخصوصا استانداردهای ۱۶، ۲۵ و ۲۶ که در آزمون اغلب سالها از آنها پرسش داشتهایم.

و در نهایت، آخرین نکته درباره استانداردهای خاص که احتمالا در ذهن بسیاری از شما پرسش ایجاد کرده است؛ درباره «استاندارد حسابداری ۳۳ مزایای بازنشستگی کارکنان» است. به احتمال زیاد وقتی فهرست استانداردهای حسابداری را مرور میکردید، وقتی با این استاندارد مواجه شدید، تصورتان این بوده است که این استاندارد جزو پرکاربردترین استانداردهای حسابداری است. در کمال تعجب باید بگویم، تصورتان کاملا

درست بوده است!!! پس چرا این استاندارد را جزو استانداردهای پرکاربرد گروهبندی نکرده‌ام؟!

دلیلش اینست که «مزایای بازنشستگی کارکنان» که حسابداری آن در واحدهای تجاری مختلف موضوع این استاندارد است، دو نوع هستند:

- طرحهای با کمک معین، و
- طرحهای با مزایای معین

به دلیل ضرورت رعایت مجموعه قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی لازم‌الاجرا در ایران، در اغلب واحدهای تجاری فعال در کشور، طرحهای مزایای بازنشستگی کارکنان از نوع «طرحهای با کمک معین» هستند که حسابداری آنها بسیار ساده است؛ و حسابداران واحدهای تجاری بدون آنکه حتی روحشان هم از وجود «استاندارد حسابداری ۳۳ مزایای بازنشستگی کارکنان» باخبر باشد، سالهاست که دارند طبق الزامات این استاندارد عمل میکنند. به همین دلیل، آموزش این استاندارد که بخش بزرگی از آن به الزامات حسابداری پیچیده مربوط به «طرحهای با مزایای معین» اختصاص دارد، برای اکثر حسابداران شاغل در واحدهای تجاری فعال در ایران ضرورت ندارد.

انتخاب منبع آموزشی مناسب

حالا که تصویر روشنی درباره استانداردهای حسابداری در ذهنتان شکل گرفته است؛ کفایت قدم آخر را برای شروع آموزش بردارید. قدمی که به نظر من مهمترین قدم است. چون اگر در انتخاب منبع آموزشی «مناسب» و «متناسب با شرایط خود» اشتباه کنید، به احتمال بسیار زیاد نمیتوانید از عهده آموزش استانداردهای حسابداری برآیید؛ و یک جای مسیر – که شاید حتی در آغاز آن باشد – از ادامه راه منصرف، ناامید، یا حتی سرخورده میشوید. یا در بهترین وضعیت، با زحمت و دردسر و هزینه (پولی و زمانی) بیشتر، به آموزش موردنیازتان دست پیدا میکنید.

در یک نگاه کلی، منابع آموزشی موجود برای آموزش استانداردهای حسابداری به شرح زیر است:

- متن استانداردها
- کتابهای آموزشی
- دورههای آموزشی حضوری
- دورههای آموزشی آنلاین
- دورههای آموزشی آفلاین (ویدئویی)

بیاید مرور کنیم هر یک از این منابع آموزشی چه مزایا و معایبی دارند. به این ترتیب، بهتر میتوانید منبع آموزشی مناسب و متناسب با شرایط خود را انتخاب کنید.

متن استانداردها

بعضی از استانداردها را به راحتی میتوانید از روی متن آنها آموزش ببینید. «استاندارد حسابداری ۵ رویدادهای بعد از تاریخ گزارشگری» یکی از این قبیل استانداردهاست. ولی آموزش اغلب استانداردها از روی متن آنها تقریباً غیرممکن است. مثلاً، تقریباً غیرممکن است که پس از خواندن متن «استاندارد حسابداری ۱ ارائه صورتهای مالی» بتوانید از عهده تهیه مجموعه کامل صورتهای مالی بریابید. یا به احتمال قریب به یقین، با خواندن «استاندارد حسابداری ۳۸ ترکیبهای تجاری» و «استاندارد حسابداری ۳۹ صورتهای مالی تلفیقی» حتی برای ساده‌ترین واحدهای گزارشگر هم نمیتوانید مجموعه کامل صورتهای مالی تلفیقی را تهیه کنید.

البته در اینبار یک نکته کلیدی را همیشه یادتان باشد. اینکه هر منبع آموزشی را که انتخاب کردید؛ حتماً همراه با آن به متن استانداردها هم مراجعه کنید. هیچ منبع آموزشی نمیتواند جایگزین متن استانداردها باشد. اغلب حسابداران ناخودآگاه این اصل بدیهی را فراموش میکنند که واحدهای تجاری در حسابداری و گزارشگری مالی ملزم به رعایت اصول و

الزامات مقرر در استانداردهای حسابداری هستند؛ نه آنچه در منابع آموزشی مختلف گفته میشود! بزرگترین ایراد ذاتی همه منابع آموزشی (به جز متن استانداردها) اینست که ناچار به ساده‌سازی اصول و الزامات مقرر در استانداردها هستند. ولی باید توجه داشته باشید که ساده‌سازیهای انجام‌شده در منابع آموزشی صرفاً با هدف تسهیل آموزش است؛ و به هیچ وجه نباید به عنوان جایگزین استانداردها در نظر گرفته شود.

حتی اگر هدف شما از آموزش استانداردها، بدست آوردن آمادگی لازم برای موفقیت در آزمون حسابدار رسمی باشد؛ باز هم باید در کنار منبع آموزشی مورد استفاده‌تان به متن استانداردها نیز مراجعه کنید. در سوالات آزمون حسابدار رسمی سالهای گذشته موارد متعددی وجود دارد که پرسشها از متن استانداردها مطرح شده‌اند، و فقط کسانی موفق به پاسخگویی به آنها شده‌اند که در کنار منبع آموزشی مورد استفاده‌شان به متن استانداردها نیز مراجعه کرده بودند. به عبارت دیگر، میتوان چنین گفت که «متن استانداردها» منبع آموزشی لازم ولی ناکافی برای آموزش استانداردهاست.

کتابهای آموزشی

برای آموزش هر مفهومی، از جمله استانداردهای حسابداری، کتابهای آموزشی از جمله اصلیت‌ترین منابع آموزشی هستند.

مزیت اصلی کتابهای آموزشی نسبت متن استانداردها اینست که میتوان در قالب آنها، اصول و الزامات مقرر در استانداردها را ساده‌سازی کرد، و با شرح و بسط، و همراه با مثالهای متعدد و متنوع به دانش‌پذیران آموزش داد. حتی به‌رغم دوره‌های آموزشی حضوری و آنلاین که همیشه با محدودیتهای زمانی برای ارائه کامل مطالب مواجه هستند، در کتابها آموزشی میتوان تمام جزئیات و توضیحات و محاسبات لازم را گفت.

البته آموزش اثربخش استانداردهای حسابداری با استفاده کتابهای آموزشی با محدودیتهایی نیز مواجه است. شاید اصلیت‌ترین محدودیت این باشد که کتابهای آموزشی نزدیکترین فرم به متن استانداردها هستند. یعنی همانطور که متن استانداردها برای اغلب افراد، خشک و نامفهوم به نظر میرسد؛ بسیاری از متون کتابهای آموزشی نیز برای افرادی که برای اولین بار با مفاهیم پیچیده حسابداری و گزارشگری مالی مواجه میشوند، به همان اندازه خشک و نامفهوم است. مخصوصا اگر نویسنده این کتابها از مهارت ساده‌سازی و ساده‌نویسی مطالب پیچیده بی‌بهره یا کم‌بهره باشد. البته چالش ذاتی ساده‌سازی و ساده‌نویسی اصول و الزامات مقرر در استانداردها نیز اینست که نویسنده ناچار میشود بسیاری از اصول و الزامات مقرر در استانداردها را از قلم بیندازد.

به همین دلیل، بطور مستمر باید به خوانندگان کتاب یادآوری کند که مراجعه به متن استانداردها را فراموش نکنند.

یکی دیگر از مهمترین محدودیتهای کتابهای آموزشی استانداردهای حسابداری «کامل بودن» آنهاست. همین الان اگر بخواهیم یک دوره کتابهای آموزشی به زبان فارسی برای آموزش همه استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران پیدا کنیم؛ قطعاً ناکام خواهیم بود. چون در حال حاضر هیچ دوره کتابهای آموزشی به زبان فارسی نیست که در آنها همه استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران بطور کامل و با هدف پیاده‌سازی در عمل آموزش داده شده باشد. کتابهای آموزشی منتشرشده توسط سازمان حسابرسی صرفاً درباره بعضی از استانداردها هستند، و همه آنها را پوشش نمیدهند. کتابهای انتشاریافته توسط سایر اشخاص هم عمدتاً با هدف آموزش نکات تستی استانداردها به داوطلبان شرکت در آزمون حسابداری رسمی گردآوری شده‌اند، و به هیچ‌وجه نیاز حسابداران برای آموزش استانداردها با هدف پیاده‌سازی در عمل را پاسخ نمیدهند.

و سرانجام، سومین محدودیت بااهمیت کتابهای آموزشی «به‌روزرسانی» آنهاست. یعنی حتی اگر روزی فرارسد که یک دوره کتابهای آموزشی به زبان فارسی تالیف شود که در آنها همه استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران بطور کامل و با هدف پیاده‌سازی در عمل آموزش داده شود؛ نویسنده و

ناشر این اثر، باید متعهدانه تلاش کند آنرا همواره از بابت پوشش‌دادن آخرین تغییرات استانداردها به‌روز نگه دارد. کاری که در صنعت نشر کتاب در ایران، با مشکلات ساختاری موجود، به‌ویژه در زمینه انتشار کتابهای آموزشی تخصصی، بسیار دشوار به‌نظر می‌رسد.

دوره‌های آموزشی حضوری

شرکت در دوره‌های آموزشی حضوری، سستی‌ترین و احتمالاً محبوب‌ترین روش آموزش مفاهیم مختلف است. اغلب محدودیتهای کتابهای آموزشی را میتوان در دوره‌های آموزشی حضوری به‌راحتی از میان برداشت. مدرس این دوره‌ها اگر دارای دانش و توانایی لازم باشد؛ میتواند پیچیده‌ترین مفاهیم را به ساده‌ترین زبان برای دانش‌پذیران تشریح کند و توضیح دهد و محاسبات لازم را پیش چشمان آنان انجام دهد، و از آنان بازخورد بگیرد، و اطمینان حاصل کند که مفاهیم را به‌خوبی فراگرفته‌اند. و اگر دانش مدرس به‌روز باشد، میتواند جدیدترین اصول و الزامات مقرر در استانداردها را به دانش‌پذیران آموزش دهد.

علاوه بر این، یکی دیگر از جذابیتها و مزایای دوره‌های آموزشی حضوری برای بسیاری از افراد، امکان برقراری ارتباط مستقیم با مدرس است. تیپ آموزشی این افراد به‌گونه‌ایست که حتماً باید در ساعات و روزهای مشخصی در یک فضای آموزشی بطور فیزیکی حضور یابند و مطالب را بی‌واسطه و مستقیم از زبان

مدرس بشنوند؛ و این امکان را داشته باشند که سوالات و ابهامات خود را بلافاصله از مدرس بپرسند. برای این افراد، حتی شرکت در دوره‌های آنلاین هم، با اینکه ویژگیهای مشابهی با دوره‌های حضوری دارد، فاقد جذابیت لازم است.

ولی این سستی‌ترین و محبوب‌ترین روش آموزش با چندین محدودیت ذاتی بااهمیت مواجه است؛ که به مرور زمان بر اهمیت آنها افزوده نیز میشود. یکی از این محدودیتها، ضرورت اختصاص دادن زمانهایی مشخص و غیرقابل‌تغییر برای حضور فیزیکی در جلسات دوره است. مثلاً، اگر شما حسابدار یک شرکت باشید و در یک دوره آموزشی حضوری «استانداردهای حسابداری» نام‌نویسی کرده باشید که روزهای شنبه، دوشنبه، و چهارشنبه ساعت ۱۸ تا ۲۱ برگزار میشود؛ به مدت حدود دو ماه ناچارید به هر طریق و ترفندی در این سه روز هفته و آن ساعت‌های مشخص سر کلاس حاضر شوید. حالا اگر طی این دو ماه، در محل کار یا زندگی شخصی خود با کار غیرمنتظره و برنامه‌ریزی‌نشده‌ای مواجه شوید؛ آن جلسه کلاس را از دست بدهید. و در بهترین وضعیت فقط میتوانید جزوه یکی از هم‌دوره‌ایهای خود را بگیرید و کپی کنید.

صرف «زمان» و «هزینه» مضاعف برای رفت و آمد به محل برگزاری دوره هم یکی دیگر از محدودیتهای بااهمیت شرکت در دوره‌های آموزشی حضوری است. این محدودیت در شهرهای

بزرگ گاهی آنچنان جدی است که به اصلیت‌ترین مانع برای استفاده از دوره‌های آموزشی حضوری تبدیل می‌شود. مثلاً، فرض کنید در یک دوره آموزشی حضوری ۶ ساعته «استانداردهای حسابداری پرکاربرد» به قیمت شش میلیون تومان نام‌نویسی کرده‌اید. دوره‌ایکه طی ۲۰ روز (در جلسات سه‌ساعته) در حوالی مرکز شهر تهران، در محدوده طرح ترافیک، برگزار می‌شود. اگر بطور میانگین برای رفت و آمد به هر جلسه حدود دو ساعت در راه باشید، و هر بار حدود پانصد هزار تومان هزینه رفت و آمد پرداخت کنید؛ در مجموع، حدود ۴۰ ساعت صرف رفت و آمد کرده‌اید، و ده میلیون تومان هم علاوه بر قیمت دوره پرداخته‌اید. به این ترتیب، برای شرکت در این دوره آموزشی، باید حدود ۱۰۰ ساعت زمان صرف کنید و حدود شانزده میلیون تومان هم پردازید.

محدودیت دیگر دوره‌های آموزشی حضوری، محدودیت زمان کافی برای ارائه مطالب لازم است. همه ما میدانیم که از ۶ ساعت در نظر گرفته‌شده برای یک دوره آموزشی حضوری، در بهترین وضعیت، ۴ ساعت بطور مفید صرف ارائه مطالب توسط مدرس می‌شود. این ۴ ساعت هم در اغلب موارد برای پوشش‌دادن همه مطالب در نظر گرفته‌شده کافی نیست؛ و همیشه بخش قابل‌توجهی از مطالب (که بعضاً بسیار بااهمیت هستند) ناگفته باقی می‌مانند.

علاوه بر این، میزان حضور ذهن و تمرکز مدرس نیز در کمیت و کیفیت مطالبی که ارائه میدهد تاثیر مستقیم دارد. یک مدرس حتی در دو جلسه پشت سر هم در یک روز هم مطالب دقیقا یکسانی را ارائه نمیدهد. عوامل متعدد و متنوع دیگری نیز در کمیت و کیفیت ارائه مطالب در هر دوره آموزشی و حتی در هر جلسه از یک دوره آموزشی تاثیر میگذارد. به عنوان مثال، در یک کلاس که متشکل از جمعی باهوش و مشتاق یادگیری است، قطعاً مطالب بیشتر و باکیفیت‌تری از سوی مدرس ارائه میشود. یا مثلاً، خوشحالی و بدحالی مدرس در یک روز (به هر دلیلی که باشد) در کمیت و کیفیت مطالبی که ارائه میدهد تاثیر مستقیم دارد.

بنابراین، هر دوره آموزشی حضوری برای شرکت‌کنندگان در آن دوره به نوعی در حکم تخم‌مرغ شانشی است! یک‌نفر ممکن است تجربه بسیار خوشایند و مفیدی از شرکت در دوره آموزشی حضوری یک مدرس داشته باشد. ولی همکاری که دانش، تجربه، تواناییها و سلایقی مشابه او دارد، ممکن است تجربه بسیار ناخوشایند و ناموفقی از حضور در دوره آموزشی همان مدرس داشته باشد. این تفاوت به دلیل تاثیرپذیری از عوامل بسیار متعدد و متنوعی است که به برخی از آنها اشاره کردم.

و در نهایت، یکی دیگر مهمترین محدودیتهای دوره‌های آموزشی حضوری، تکرار ناپذیری آنهاست. در مقام مقایسه، تفاوت

دوره‌های آموزشی حضوری و آنلاین با کتابهای آموزشی و دوره‌های آموزشی آفلاین مثل اینست که شما یک فیلم سینمایی را یکبار بر روی پرده سینما ببینید؛ یا اینکه فایل ویدئویی آنرا بخريد و این امکان را داشته باشید که آنرا بارها و بارها ببینید. و بدیهیست که وقتی دوره‌های آموزشی حضوری و آنلاین تکرارناپذیر هستند؛ فقط در زمانی که برگزار میشوند «به‌روز» هستند. یعنی شرکت‌کنندگان در این دوره‌های آموزشی باید دانش خود را همگام با تغییرات آینده استانداردها به‌روز کنند.

دوره‌های آموزشی آنلاین

بدون تردید شما دوران چندساله دنیاگیری (پاندمی) «بیماری کووید ۱۹» در اثر شیوع ویروس «کرونا» را به یاد دارید. و حتماً به یاد دارید که در آن دوران، بخش قابل‌توجهی از دوره‌های آموزشی مختلف (از مدارس و دانشگاه‌ها گرفته؛ تا دوره‌های آموزشی حرفه‌ای و غیره) و حتی جلسات کاری و گردهماییها، به‌صورت آنلاین برگزار میشد. شاید هیچ پدیده دیگری نمیتوانست اینطور سریع و گسترده در سرتاسر جهان موجب توسعه دوره‌های آموزشی آنلاین شود. در آن دوران حتی برخی افراد تصور میکردند که دیگر هیچوقت در آینده به دوران آموزشهای حضوری برنمیگردیم! ولی همه میدانیم که تصور نادرستی بود. دلیل آن گسترش سریع و جهان‌شمول آموزشهای

آنلاین و بازگشت دوباره به دوره‌های آموزشی حضوری را میتوان در مزایا و محدودیتهای دوره‌های آموزشی آنلاین جستجو کرد.

اصلیترین مزیت دوره‌های آموزشی آنلاین رفع محدودیتهای مسافتی است. به عنوان مثال، یک مدرس بین‌المللی که ساکن آمریکاست، و امکان دعوت از او برای تدریس در یک دوره آموزشی حضوری میانمدت و بلندمدت، حتی توسط بزرگترین موسسات آموزشی ایران نیز با دشواری و هزینه فراوان همراه است؛ به سهولت میتواند در دوره آموزشی آنلاین برگزار شده توسط یک انجمن علمی دانشجویی تدریس کند، و دانش‌پذیرانی از شهرهای مختلف ایران (و حتی جهان) در آن دوره شرکت کنند.

مزیت دیگر دوره‌های آموزشی آنلاین اینست که، هزینه و دشواریهای رفت و آمد را، هم برای مدرس و هم برای شرکت‌کنندگان در دوره، حذف میکند. این مزیت بطور ویژه و مضاعف درباره دوره‌های بلندمدت اهمیت پیدا میکند.

و در نهایت اینکه در بعضی از دوره‌های آموزشی آنلاین دسترسی دانش‌پذیران به محتوای دوره تا مدتی پس از برگزاری دوره نیز فراهم میشود. یعنی اگر به هر دلیلی فرصت حضور در یک یا چند جلسه را از دست بدهید، تا مدتی پس از برگزاری جلسات امکان دیدن فیلم ضبط‌شده آنها را خواهید داشت.

با این حال، بسیاری از محدودیتهای دوره‌های آموزشی حضوری در دوره‌های آموزشی آنلاین نیز همچنان پابرجاست؛ که از جمله مهمترین آنها میتوان به محدودیت زمان کافی برای ارائه مطالب لازم؛ تاثیرات منفی میزان حضور ذهن و تمرکز مدرس و سایر عوامل محیطی در کمیت و کیفیت مطالب ارائه‌شده در هر دوره؛ و نیاز به روزرسانی این آموزشها در طول زمان اشاره کرد. ضمن اینکه، محتوای این دوره‌ها هر چند بعضاً تکرارپذیر هستند، ولی دسترسی دانش‌پذیران به فیلمهای ضبط‌شده در اغلب موارد محدود به یک بازه زمانی محدود است.

بعضی از محدودیتهای هم‌ویژه دوره‌های آموزشی آنلاین است؛ مثلاً، وقوع اختلالات ارتباطی حین برگزاری جلسات دوره، یا ناهمگونی امکانات ارتباطی در دسترس مدرس و دانش‌پذیران، که در بعضی از موارد میتواند به شدت به کمیت و کیفیت مطالب ارائه‌شده در دوره آسیب وارد کند.

در نهایت اینکه، برای علاقه‌مندان به دوره‌های آموزشی حضوری، که نیازمند حضور فیزیکی منظم و برنامه‌ریزی‌شده در یک فضای آموزشی هستند؛ و میخواهند مطالب را بی‌واسطه و مستقیم از زبان مدرس بشنوند، و این امکان را داشته باشند که سوالات و ابهامات خود را بلافاصله و رودررو از مدرس بپرسند، حتی شرکت در دوره‌های آموزشی آنلاین هم، با اینکه ویژگیهای

مشابهی با دوره‌های آموزشی حضوری دارد، فاقد جذابیت لازم است.

دوره‌های آموزشی آفلاین

استفاده از ابزارهای صوتی و تصویری برای ارائه محتواهای آموزشی پیشینه‌ای بسیار طولانی دارد. یکی از متداولترین آنها، دوره‌های آموزشی زبانهای خارجی و حتی زبانهای قومی است که از دهها سال پیش بطور گسترده و مستمر بر روی نوارهای کاست (بطور صوتی) و لوح‌های فشرده (بطور چندرسانه‌ای) عرضه شده است^۱؛ و این روزها نیز بسیار گسترده‌تر و پرمخاطبتر از پیش، در قالب ویدئوهای آموزشی و اپلیکیشنهای گوناگون عرضه میشود، و در سرتاسر جهان (از جمله در ایران) دانش‌پذیران پرشماری از آنها استفاده میکنند.

دلیل اقبال روزافزون دانش‌پذیران به منابع آموزشی آفلاین شاید این باشد که، از یک سو، توسعه شهرنشینی و سبک زندگی مدرن روز به روز بر دشواریها و مخارج استفاده از دوره‌های آموزشی حضوری افزوده است؛ و از سوی دیگر، توسعه

۱ - نوار کاستهای آموزش زبان «نصرت» و «لینگافن» و کتاب خودآموز «گلین تورکجه دانیشاق! بیایید ترکی حرف بزنیم!» نوشته ثمینة باغچه‌بان (دختر زنده‌یاد جبار باغچه‌بان) که در آبانماه ۱۳۶۰ به همراه سه نوار کاست به قیمت ۲۷۵ تومن عرضه شد؛ سه نمونه شناخته‌شده و بسیار موفق دوره‌های آموزشی آفلاین در سالهای دور هستند که حتی امروز نیز میتوان از آنها استفاده کرد.

خیره‌کننده فناوریهای ارتباطی، به‌ویژه در یک دهه اخیر، تنوع و امکانات منابع آموزشی آفلاین را بطور چشمگیری افزایش داده، و روز به‌روز ارزاتر و دردسترس‌تر کرده‌است. به این ترتیب، تنوع و تعداد دانش‌پذیران و همچنین محبوبیت دوره‌های آموزشی آفلاین بطور فزاینده‌ای افزایش یافته است. بطوریکه این روزها از دوره‌های آموزشی دروس دبستان و دبیرستان و رشته‌های مختلف دانشگاه، تا مهارت‌های فنی و حرفه‌ای و هنری همچون مکانیکی، نجاری، آشپزی، خیاطی، آرایشگری، شیرینی‌پزی، نقاشی، خوشنویسی، نقد فیلم، ... را شامل می‌شود.

طبیعتاً دوره‌های آموزشی حسابداری نیز از این قاعده مستثنی نیست. کافیت عبارت «ویدئوهای آموزشی حسابداری» را گوگل کنید، تا ببینید طی سالهای اخیر چه تنوعی از دوره‌های آموزشی آفلاین توسط اشخاص مختلف و درباره موضوعات گوناگون حسابداری فقط در ایران (به زبان فارسی) تولید و عرضه شده است. در سطح بین‌المللی که تعداد و تنوع این دوره‌ها به مراتب بیشتر است. بیاید دقیقتر ببینیم چه مزایایی موجب این توسعه خیره‌کننده شده است.

شاید اصلیت‌ترین و جذابترین مزیت دوره‌های آموزشی آفلاین «در دسترس بودن همیشگی» آنها باشد. وقتی شما یک دوره آموزشی ویدئویی تهیه می‌کنید که در آن نحوه بکارگیری همه

استانداردهای حسابداری آموزش داده شده است؛ در هر زمان، در هر مکان، و در هر شرایطی میتوانید از آنها استفاده کنید^۱.

برای دیدن بعضی از دوره‌های آموزشی حتی نیاز نیست دستگاه رایانه، لپ‌تاپ، تبلت، یا گوشی تلفن هوشمند خود را به‌همراه داشته باشید. زیرا با استفاده از وبسایتها و اپلیکیشنهاییکه این روزها اغلب دوره‌های آموزشی آفلاین از طریق آنها عرضه میشود، به‌راحتی میتوانید با استفاده از هر دستگاهیکه در اختیار دارید به دوره آموزشی مدنظر خود دسترسی پیدا کنید.

علاوه بر این، محتوای دوره‌های آموزشی آفلاین را بارها و بارها میتوانید ببینید؛ و گاهی مدت زمان دسترسی به آنها نامحدود (همیشگی) است. حتی برخی از آنها را میتوانید هنگام نیاز استفاده کنید. مثلاً، وقتی یک دوره آموزشی ویدئویی تهیه میکنید که در آن نحوه بکارگیری همه استانداردهای حسابداری آموزش داده شده است؛ الزامی نیست که از آغاز تا پایان آنرا در یک بازه زمانی مشخص و محدود ببینید. میتوانید دیدن آموزش استانداردهاییکه الان به آنها نیاز ندارید را به زمان نیازتان موکول کنید. ولی اگر در یک دوره آموزشی حضوری یا آنلاین

۱ - برای ما بسیار شگفت‌آور بود، وقتی دیدیم مقدار دانلود و مشاهده ویدئوهای آموزشی استانداردهای حسابداری (تولیدی آکادمی آموزشی) در بازه زمانی جنگ ۱۲ روزه بین ایران و اسرائیل جهشی خیره‌کننده داشت!! یعنی اگر شما به یک منبع آموزشی آفلاین دسترسی داشته باشید، حتی در شرایط جنگی هم میتوانید از آن برای آموزش استفاده کنید.

شرکت کنید، چنین امکانی ندارید. یا همه مطالب را باید در زمان برگزاری دوره بطور دقیق فراگیرید؛ یا باید از تمرکز بر آموزش استانداردهاییکه در آن زمان به آنها نیاز ندارید صرفنظر کنید. که در اینصورت، در آینده به راحتی امکان فراگیری آن مطالب را نخواهید داشت.

هزینه و زمان موردنیاز برای آموزش از طریق دوره‌های آموزشی آفلاین نیز معمولا به مراتب کمتر از هزینه و زمان موردنیاز برای شرکت در یک دوره آموزشی حضوری است. زیرا در بسیاری از موارد (به‌ویژه در شهرهای بزرگ) هزینه و زمانی که باید صرف رفت و آمد به محل برگزاری دوره کنید، برابر و گاهی حتی بیشتر از هزینه و زمانیست که باید صرف شرکت در آن دوره کنید.

یکی دیگر از مهمترین مزایای دوره‌های آموزشی آفلاین که معمولا کمتر به آن توجه میشود، اینست که در این دوره‌های آموزشی مدرس تلاش میکند بهترین و کاملترین آموزش قابل ارائه خود را در اختیار دانش‌پذیران قرار دهد. کفایت خودتان را به جای مدرس یک دوره آموزشی آفلاین تصور کنید. وقتی قرارست موضوعی مشخص را مثلا در قالب چند ویدئوی آموزشی تدریس کنید؛ حتما تلاش میکنید همه مطالب موردنیاز را به بهترین شکل ممکن ارائه کنید. حتی اگر حین ضبط ویدئوها مطلبی را هم اشتباه یا ناقص بگویید، حتما پیش از انتشار دوره آنرا تصحیح و تکمیل میکنید. این روزها با ابزارهای پیشرفته‌ایکه در اختیار

همگان قرار دارد، حتی این امکان وجود دارد که پس از انتشار دوره‌های آفلاین نیز آنها را بطور مستمر تمحیح و تکمیل، و از بابت مطالب جدید به‌روزرسانی کرد. همین ویژگی به شکل چشمگیری بر کیفیت محتوای دوره‌های آموزشی آفلاین در مقایسه با سایر منابع آموزشی افزوده است.

در حال حاضر، تنها دوره آموزشی آفلاینی که در آن همه **استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران (بدون استثناء)** همراه با صدها مثال عددی و تشریحی آموزش داده شده است، **مجموعه ویدئوهای آموزشی استانداردهای حسابداری** با تدریس محسن قاسمی است؛ که در دو حالت زیر از سوی آکادمی منتشرشده و در دسترس علاقه‌مندان قرار دارد:

۱) ویژه عموم علاقه‌مندان به آموزش استانداردهای حسابداری

۲) ویژه داوطلبان شرکت در آزمون حسابداری رسمی^۱

این دوره آموزشی علاوه بر اینکه تنها منبع آموزشی آفلاین برای آموزش همه استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران است؛ پس از اعمال هر تغییر در این استانداردها نیز بلافاصله بروز میشود و همه خریداران قبلی بدون پرداخت مبلغ اضافی همواره

۱ - در این حالت، علاوه بر آموزش استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران، همه پرسشهای تستی و تشریحی مرتبط با استانداردهای حسابداری در آزمون انتخاب حسابداری رسمی سالهای ۱۳۹۸ به بعد نیز بطور تشریحی و همراه با توضیحات و ریز محاسبات لازم حل شده است.

به ویدئوهای بروز شده دسترسی خواهند داشت^۱. علاوه بر این، برای استفاده راحت و اثربخش از این دوره آموزشی، در قالب یک راهنمای نوشتاری (اینجا: oias.ir/isg)، دانش‌پذیران متنوع و گسترده این دوره، با سه فرض زیر، راهنمایی شده‌اند که چگونه با استفاده از این منبع به هدفی که در ذهن دارند برسند:

فرض اول: دانش‌پذیرانی که می‌خواهند در کوتاه‌مدت (حدود دوماه) همه استانداردها را آموزش ببینند. مثلاً، می‌خواهند در آزمون حسابدار رسمی شرکت کنند و نیاز به آموزش همه استانداردها در کوتاه‌ترین زمان ممکن دارند.

فرض دوم: دانش‌پذیرانی که می‌خواهند در میان‌مدت (حدود شش‌ماه) استانداردهاییکه در بیشتر واحدهای تجاری کاربرد دارند را آموزش ببینند؛ و شاید در آینده به مرور اقدام به آموزش سایر استانداردها کنند. مثلاً، دانشجوی حسابداری هستند؛ یا به عنوان حسابدار در یک شرکت شاغلند؛ و در آغاز فقط قصد آموزش استانداردهای پرکاربردتر را دارند.

فرض سوم: دانش‌پذیرانی که می‌خواهند فقط کلیاتی از استانداردهای پرکاربرد را آموزش ببینند، و در آغاز همین اندازه برایشان کافیهست. ولی دوست دارند منبعی جامع در اختیار

۱ - برای اطلاعات بیشتر درباره این دوره آموزشی به این صفحه مراجعه کنید:
oias.ir/h

داشته باشند که هر زمان درباره یک موضوع نیاز به اطلاع از اصول و الزامات استانداردهای حسابداری مربوط داشتند، به سرعت و به ساده‌ترین راه ممکن به آن رجوع کنند. مثلاً، افرادی که عضو هیئت مدیره یا عضو کمیته حسابرسی یک شرکت بورسی هستند؛ یا آنان که قرار است تا چند روز دیگر یک مصاحبه شغلی را بگذرانند!

برای دانلود فایل الکترونیکی «راهنمای استفاده از مجموعه ویدئوهای آموزشی استانداردهای حسابداری» (با تدریس محسن قاسمی) کد روبرو را با دوربین عکاسی تلفن همراه خود اسکن کنید.

پیوست یک

پیشینه استانداردگذاری حسابداری در ایران

پیشینه استانداردگذاری حسابداری در ایران به اواسط دهه ۱۳۷۰ برمی‌گردد. در آن سالها، در پی فروکش کردن تندرویهای انقلابیون چپ‌گرا در زمینه اقتصاد، و همچنین، پایان یافتن جنگ هشت‌ساله ایران و عراق، به مرور موتور محرک اصلاحات اقتصادی و اجرای طرحهای عمرانی از سوی دولت روشن شد. اصلاحات و طرحهاییکه عمدتاً نیازمند تامین مالی در گستره ملی و بین‌المللی بود. از اینرو، به مرور نهادهای حرفه حسابداری ایران راه‌اندازی شدند. از جمله، با تصویب ماده واحده «قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به عنوان حسابدار رسمی» (۲۱ دی ۱۳۷۲)، پس از گذشت قریب به پانزده سال از انحلال **کانون حسابداران رسمی** (در سال ۱۳۵۷) مقدمات راه‌اندازی **جامعه حسابداران رسمی ایران** (در سال ۱۳۸۰) فراهم شد.

در آن شرایط، **سازمان حسابرسی** (از سازمانهای تابعه وزارت امور اقتصادی و دارایی) که در اواخر دهه ۱۳۶۰ از ادغام دو موسسه حسابرسی زیرمجموعه دولت (شرکت سهامی حسابرسی و موسسه حسابرسی سازمان صنایع ملی و سازمان برنامه) و دو موسسه حسابرسی زیرمجموعه نهادهای انقلابی (موسسه حسابرسی بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، و

موسسه حسابرسی شاهد) راه‌اندازی شده بود؛ به استناد بند ۴ تبصره ۲ «قانون تشکیل سازمان حسابرسی» (۵ دی ۱۳۶۲) و مواد ۶ و ۷ «اساسنامه سازمان حسابرسی» (۱۷ شهریور ۱۳۶۶)، با راه‌اندازی کمیته‌های تخصصی ابتدا نسبت به انتشار **رهنمودهای حسابداری** (سال ۱۳۷۹) و سپس نخستین مجموعه **استانداردهای حسابداری** (سال ۱۳۸۰) اقدام کرد^۱.

از همان سالها تا کنون، مبنای استانداردگذاری سازمان حسابرسی، مبتنی بر ترجمه، و در مواردی بومی‌سازی **استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASها)**، و بعدها، **استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRSها)** بوده است (برای اطلاعات بیشتر درباره پیشینه استانداردگذاری بین‌المللی توسط IASC و IASB و فهرست IASها و IFRSهای تدوین‌شده توسط این دو نهاد استانداردگذار بین‌المللی (از ۱۹۷۳ تاکنون) به این صفحه مراجعه کنید: oias.ir/ifrs). از سال ۱۳۹۷ نیز در

۱ - رهنمودهای حسابداری (سال ۱۳۷۹) شامل بیانیه‌های شماره ۱ تا ۱۸، از جمله، «نحوه ارائه صورت‌های مالی»، «صورت جریان وجوه نقد»، «شناخت درآمد عملیاتی»، «حسابداری پیشامدهای احتمالی»، «گزارش عملکرد مالی»، «حسابداری تحقیقات و توسعه»، «حسابداری پیمانهای بلندمدت»، «حسابداری کمکهای بلاعوض دولت»، «حسابداری مخارج تامین مالی»، «حسابداری سرمایه‌گذاریها»، «حسابداری داراییهای نامشهود» و «نحوه ارائه داراییهای جاری و بدهیهای جاری» (مصوب مجمع عمومی سازمان حسابرسی مورخ ۳۱ تیر ۱۳۷۷ و ۱۲ آذر ۱۳۷۷) بود. در سال ۱۳۸۰ استانداردهای حسابداری شامل بیانیه‌هایی با همین عناوین منتشر شد.

راستای اجرای پروژه ملی همگرایی استانداردهای حسابداری
لازم‌الاجرا در ایران و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)
اصلاحات گسترده‌ای در مجموعه استانداردهای حسابداری
لازم‌الاجرا در ایران انجام شده است (برای اطلاعات بیشتر درباره
جزئیات اصلاحات انجام‌شده به این صفحه مراجعه کنید:
oias.ir/changing-to-ifrs). به‌گونه‌ایکه، هم‌اینک بخش
بزرگتری از این استانداردها نسبت به گذشته، و همین‌طور،
ساختار گزارشگری مالی واحدهای تجاری در ایران، تا اندازه
زیادی منطبق با «استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی»
(IFRS) شده است.

در این شرایط، حسابداران حرفه‌ای شاغل در موسسات
حسابرسی و کسب‌وکارهای فعال در ایران، اگر طی سالهای اخیر
همگام با این اصلاحات گسترده اقدام به آموزش مناسب نکرده
باشند، نیازمند بروزرسانی دانش خود در زمینه بکارگیری
مجموعه بزرگ و پیچیده استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا
در ایران هستند.^۱

۱ - همان‌طور که در آغاز کتاب هم گفتیم؛ آموزش استانداردهای حسابداری کار
دشواری است؛ که اگر با آزمون و خطا و بدون راهنمایی درست انجام شود،
به مراتب دشوارتر میشود. پس، موثرترین روش راهنمایی علاقه‌مندان
آموزش استانداردها اینست که سراسرترین راه آموزش به آنان نشان داده
شود؛ هدفی که در نوشتن این کتاب در پی برآوردن آن بودیم.

پیوست دو

مغایرت‌های عمده بین استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)

الف) استانداردهای بین‌المللی که هنوز در ایران لازم‌الاجرا نشده‌اند:

IAS29 گزارشگری مالی در اقتصادهای با تورم حاد

IAS39 ابزارهای مالی: شناخت و اندازه‌گیری (در صورت لازم‌الاجرا شدن IFRS9

نیاز به اجرای این استاندارد نیست)

IAS40 سرمایه‌گذاری در املاک

IFRS1 پذیرش استانداردها برای نخستین بار

IFRS2 پرداخت مبتنی بر سهام

IFRS6 اکتشاف و ارزیابی منابع معدنی

IFRS8 قسمتهای عملیاتی

IFRS9 ابزارهای مالی

IFRS14 حسابهای انتقالی قانونی

IFRS17 قراردادهای بیمه

IFRS18 ارائه و افشا در صورتهای مالی (از ۲۰۲۷ جایگزین IAS1 خواهد شد)

IFRS19 واحدهای فرعی بدون حسابداری عمومی: افشا (از ۲۰۲۷)

ب) استانداردهای لازم‌الاجرا در ایران که متناظر بین‌المللی ندارند:

▪ **استاندارد حسابداری ۱۵ حسابداری سرمایه‌گذاریها** که ویرایش

تجدید نظر شده سال ۱۴۰۴ آن، از سال ۱۴۰۵ لازم‌الاجراست،

ساختاری دوپاره دارد. بدنه اصلی آن، ترجمه IAS25 است

(که از سال ۲۰۰۰، پس از لازم‌الاجرا شدن IAS39 و IAS40،

کنار گذاشته شد. حتی از سال ۲۰۱۸ در کشورهایی که

IFRS9 لازم‌الاجرا شده، IAS39 نیز کنار گذاشته شده است؛ و در ویرایش سال ۱۴۰۴، الزامات حسابداری مصون‌سازی با الهام از IAS39 و IFRS9 به آن افزوده شده است. به این ترتیب، ویرایش فعلی این استاندارد، با هیچ‌کدام از آن سه استاندارد بین‌المللی انطباق ندارد.

▪ **استاندارد حسابداری ۲۴ گزارشگری مالی واحدهای تجاری در مرحله قبل از بهره‌برداری**

▪ **استاندارد حسابداری ۲۵ گزارشگری بر حسب قسمتهای مختلف**
نیز با اینکه ترجمه IAS14 است؛ ولی این استاندارد بین‌المللی هم از سال ۲۰۰۹، پس از لازم‌الاجرا شدن IFRS8 کنار گذاشته شده است.

▪ **استاندارد حسابداری ۲۸ فعالیتهای بیمه عمومی**

پ) مغایرتهای بااهمیت بین استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران با استانداردهای بین‌المللی متناظر خود:

▪ **مفاهیم نظری گزارشگری مالی** پیوست استانداردهای حسابداری لازم‌الاجرا در ایران، تا پیش از زمستان ۱۴۰۴، متناسب با اصلاحات گسترده اخیر، تجدیدنظر نشده بود. از اینرو، دارای مغایرتهایی بنیادی با **چارچوب مفهومی گزارشگری مالی** پیوست استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) است.^۱

۱ - در کتاب **چارچوب مفهومی گزارشگری مالی؛ خلاصه کاربردی برای**

حسابداران به برخی از این مغایرتها اشاره کرده‌ام (اینجا: oias.ir/cffr)

ولی در صورت تصویب پیش‌نویس چارچوب مفهومی گزارشگری مالی (منتشرشده در زمستان ۱۴۰۴) این مغایرت‌های بنیادی از میان خواهد رفت.

- مغایرت‌های **استاندارد حسابداری ۱۰ حسابداری کمک‌های بلاعوض دولت** با IAS20 درباره ارجحیت رویه‌های حسابداری مقرر در قوانین آمره بر الزامات استاندارد.
- مغایرت‌های **استاندارد حسابداری ۱۱ دارایی‌های ثابت مشهود** با IAS16 درباره افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی، و تجدیدنظر در برآورد ارزش باقیمانده دارایی.
- مغایرت‌های **استاندارد حسابداری ۱۲ افشای اطلاعات اشخاص وابسته** با IAS24 درباره افشای حقوق و مزایای مدیران، و اطلاعات واحدهای تجاری تحت کنترل دولت.
- مغایرت‌های **استاندارد حسابداری ۱۶ آثار تغییر در نرخ ارز** با IAS21 درباره شناسایی تفاوت تسعیر ارز برخی از بدهی‌های ارزی.
- مغایرت **استاندارد حسابداری ۱۸ صورتهای مالی جداگانه** با IAS27 درباره رویه‌های حسابداری مجاز برای گزارش سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری فرعی، مشارکتهای خاص و واحدهای تجاری وابسته در صورتهای مالی جداگانه.

- **مغایرت استاندارد حسابداری ۲۰ سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتهای خاص با IAS28** درباره محاسبه استهلاک سرقفی مربوط به واحد تجاری وابسته یا مشارکت خاص در مبلغ دفتری سرمایه‌گذاری.
- **مغایرت‌های استاندارد حسابداری ۲۶ فعالیتهای کشاورزی با IAS41** درباره الزام به اندازه‌گیری همه داراییهای زیستی به ارزش منصفانه پس از کسر مخارج برآوردی زمان فروش (مگر اینکه تعیین اتکاپذیر ارزش منصفانه میسر نباشد)، و اندازه‌گیری کمک‌های بلاعوض دولتی مربوط به داراییهای زیستی مولد.
- **مغایرت‌های استاندارد حسابداری ۳۳ مزایای بازنشستگی کارکنان با IAS19**. از این نظر که این استاندارد صرفاً به مزایای بازنشستگی کارکنان محدود شده است. در صورتیکه IAS19 همه انواع مزایای کارکنان، شامل، مزایای کوتاه‌مدت (دستمزد، حقوق، کمکهای تامین اجتماعی، مرخصی سالانه و استعلاجی، پاداش و مشارکت در سود، و مزایای غیرنقدی)، مزایای بازنشستگی (مستمری، پرداختهای یکجا، بیمه عمر، و خدمات درمانی)، سایر مزایای بلندمدت (مرخصی‌های بلندمدت با حقوق (مثلاً، فرصت مطالعاتی)، مزایای وفاداری بلندمدت، و مزایای ازکارافتادگی بلندمدت)، و مزایای پایان خدمت را در برمیگیرد.

▪ **مغایرت استاندارد حسابداری ۳۸ ترکیبای تجاری با IFRS3**

درباره رویه حسابداری سرقفی. طبق این استاندارد (در ایران) سرقفی طی بیست سال پس از تاریخ تحصیل مستهلک میشود. در حالیکه طبق IFRS3 سرقفی در پایان هر دوره گزارشگری مورد آزمون کاهش ارزش قرار گیرد (مشابه داراییهای نامشهود با عمر مفید نامعین).

▪ **مغایرت استاندارد حسابداری ۴۳ درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد**

با مشتریان با IFRS15 درباره زمانبندی ارائه بدهی ناشی از قرارداد. طبق بند ۱۰۷ این استاندارد، اگر قبل از انتقال کالاها یا خدمات به مشتری، مشتری تمام یا بخشی از مابه‌ازا را بپردازد واحد تجاری باید در زمان پرداخت بدهی ناشی از قرارداد را شناسایی کند. در صورتیکه طبق IFRS15 اگر مشتری قبل از انتقال کالاها یا خدمات، مابه‌ازا را بپردازد، یا واحد تجاری نسبت به مبلغی از مابه‌ازا، حق غیرمشتروط (یعنی دریافتنی) داشته باشد، واحد تجاری باید در زمان پرداخت یا در زمان سررسید پرداخت (هر کدام که زودتر باشد) بدهی ناشی از قرارداد را ارائه کند.

▪ **مغایرت استاندارد حسابداری ۴۴ اجاره‌ها با IFRS16** درباره

رویه اندازه‌گیری و الزامات افشای داراییهای حق استفاده‌ای که تعریف سرمایه‌گذاری در املاک (موضوع IAS40) را احراز می‌کنند؛ و همچنین، عدم کاربرد اقتضای عملی اختیاری بودن

تفکیک اجزای اجاره‌ای و غیراجاره‌ای قراردادهای
درباره ابزارهای مشتقه تعبیه‌شده‌ای که معیارهای مقرر در
IFRS9 را احراز میکنند. زیرا مادامیکه IAS40
(سرمایه‌گذاری در املاک) و IFRS9 (ابزارهای مالی) در ایران
لازم‌الاجرا نیست، ارجاع به الزامات آنها در سایر
استانداردهای لازم‌الاجرا در ایران امکانپذیر نیست.

پیوست سه

استانداردهای حسابداری مرتبط با داراییها

شماره	عنوان	معادل
۴	ذخایر، بدهیهای احتمالی و داراییهای احتمالی	IAS37
۸	حسابداری موجودی مواد و کالا	IAS2
۱۰	حسابداری کمکهای بلاعوض دولت	IAS20
۱۱	داراییهای ثابت مشهود	IAS16
۱۳	حسابداری مخارج تأمین مالی	IAS23
۱۵	حسابداری سرمایه‌گذاریها (تجدید نظر شده ۱۴۰۴)	ندارد
۱۶	آثار تغییر در نرخ ارز	IAS21
۱۷	داراییهای نامشهود	IAS38
۱۸	صورت‌های مالی جداگانه	IAS27
۲۰	سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتهای خاص	IAS28
۲۴	گزارشگری مالی واحدهای تجاری در مرحله قبل از بهره‌برداری	ندارد
۲۵	گزارشگری بر حسب قسمتهای مختلف	IAS14
۲۶	فعالیت‌های کشاورزی	IAS41
۳۱	داراییهای غیرجاری نگهداری‌شده برای فروش و عملیات متوقف‌شده	IFRS5
۳۲	کاهش ارزش داراییها	IAS36
۳۵	مالیات بر درآمد	IAS12
۳۶	ابزارهای مالی - ارائه	IAS32
۳۷	ابزارهای مالی - افشا	IFRS7
۳۸	ترکیب‌های تجاری	IFRS3
۳۹	صورت‌های مالی تلفیقی	IFRS10
۴۰	مشارکتهای	IFRS11
۴۱	افشای منافع در واحدهای تجاری دیگر	IFRS12
۴۲	اندازه‌گیری ارزش منصفانه	IFRS13
۴۴	اجاره‌ها	IFRS16

oias.ir

2nd Edition (1405)

How to Learn Accounting Standards

Mohsen Ghasemi

انستتسارات
موتکھساسان

www.motekhassestan.com

تلفن دفتر تهران : ۰۲۱۹۱۰۹۱۱۲۸